

MANLIO SODI, ALESSANDRO TONIOLO, *Praenotanda Missalis Romani. Textus-Concordantia-Appendices*, editio typica teria, Città del Vaticano 2003, 821 s.

Rok czasu po ukazaniu się w wydawnictwie LEV konkordancji ze wszystkimi tekstami *Missalis Romani*, ukazała się jakby druga konkordancja tych samych autorów, dotycząca dokumentów i części wstępnej trzeciego wydania wzorcowego Mszału Rzymskiego. Jak czytamy na odwrocie karty tytułowej, dzieło to pragnie przypomnieć 25. rocznicę śmierci Pawła VI i 40. rocznicę ukazania się Konstytucji *Sacrosanctum Concilium*.

Wydany tom *Praenotanda Missalis Romani* jest jakby uzupełnieniem wydanej wcześniej konkordancji. Autorzy stosując podobną metodologię, zajmują się wprowadzeniem do nowego wydania Mszału Rzymskiego. Jest

to zgodne z reformą liturgiczną Soboru Watykańskiego II. Sobór pragnął, by każda odnowiona księga liturgiczna zawierała swoje *praenotanda* (wprowadzenie) tak, aby posługujący się daną księgą lepiej mogli pojąć sens celebrowanej liturgii i jej główne wymiary: teologiczny, celebracyjny, pastoralny i duchowy, zawarte w tekstach. Przedstawiana książka stanowi dokładne studium całej części wprowadzającej do mszału. Dociekania koncentrują się najpierw na uroczystych dekretach i konstytucji apostołkiej papieża Pawła VI, a następnie na całej *Institutio generalis*, będącej istotnym przedmiotem opracowanego dzieła.

Książka dzieli się na trzy części. W części 1 autorzy skupiają uwagę czytelnika na dokumentach, które w jakikolwiek sposób odnoszą się do *Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego*. Każdy z tych tekstów został włączony do konkordancji i dla łatwego rozpoznania oznaczony odpowiednią dokumentacją. Chodzi zatem o wszystkie trzy dekryty zatwierdzające poszczególne wydania mszału, o konstytucję papieża Pawła VI *Missale Romanum* z 3 kwietnia 1969 r. oraz całe obszerne *Institutio generalis Missalis Romani*. Do zamieszczonych tu tekstów należy włączyć także motu proprio *Mysterii paschalis* i dokument Pawła VI z dnia 14 lutego 1969 r. zatwierdzający *Ogólne normy Roku liturgicznego i Kalendarza*.

Część II książki jest najobszerniejsza. Podobnie jak w przypadku *Concordantia et Indices Missalis Romani*, dzięki sprawdzonemu już procesowi badań, przedstawia alfabetyczną, „zwykłą konkordancję” słowną. Wszystkie zamieszczone teksty opatrzone są stosowną dokumentacją.

Trzecia część konkordancji składa się z pięciu dodatków: alfabetycznego spisu wyrażeń; wykazu wyrażeń według potrzeby ich zastosowania; porównawczych tekstów *Institutio generalis Missalis Romani 2000-2002*; alfabetycznego spisu celebracji i prefacji nowego mszału.

Nie ośmielam się oceniać wartości przedstawianego tu dzieła. Jedynie porównując je z omawianą już wcześniej, a wydaną w ubiegłym roku konkordancją, można zauważyć, że rzeczywiście teraz łatwiej widzi się teologiczny, celebracyjny, pastoralny i duchowy wymiar *Missalis Romani*. Można powiedzieć nie tylko, że ta konkordancja uzupełnia pierwszą, ale że obie konkordancje tworzą pewną całość. Stąd dla znajomości mszału obie są bardzo przydatne i godne polecenia. Posiadają bowiem prawdziwy „klucz” do kompetentnego przybliżenia depozytu Kościoła, zawartego w bogatej księdze życia, jaką jest Mszał Rzymski.